papur priordy

TEYRNASA DROS EIN DAEAR OLL,
MYN GAEL POB GWLAD I DREFN:
O ADFER DY DDIHALOG LUN
AR DEULU DYN DRACHEFN.

R J Derfel
Caneuon Ffydd 234

Gweler yr erthygl y tu mewn

Rhifyn 379
PAPUR GORFFENNAF / AWST 2024

Gair gan ein Gweinidog

Glan Rhondda a Chwm Rhondda

GYDA'R Eisteddfod Genedlaethol yn cael ei chynnal ym Mhontypridd, Rhondda Cynon Taf eleni, mae'n gyfle i gofio unwaith eto am bwysigrwydd yr ardal yn hanes a diwylliant Cymru.

Meddyliwn yn gyntaf am ein hanthem genedlaethol - Hen Wlad fy Nhadau - a gyfansoddwyd gan Evan James a'i fab James ym mis Ionawr 1856, a'i henw gwreiddiol oedd Glan Rhondda.

Daeth y gân yn boblogaidd yn sydyn, ac fe'i chyhoeddwyd ar ddechrau'r 1860au wedi iddi gael ei chanu yn Eisteddfod Genedlaethol 1858 yn Llangollen. Sicrhawyd ei statws yn anthem genedlaethol drwy ei chanu mewn cynulliadau gwlatgar yn ystod ail hanner y bedwaredd ganrif ar bymtheg, ac efallai'n fwy arwyddocaol, pan ganwyd hi gan y dyrfa yn y gêm rygbi ryngwladol rhwng Cymru a Chrysau Duon Seland Newydd. Dyma oedd y tro cyntaf i anthem gael ei chanu cyn gêm, ac roedd yn gynsail i'r hyn sy'n digwydd ymhobman heddiw.

Ond o Glan Rhondda i Gwm Rhondda.

Emyn-dôn hynod o boblogaidd yw Cwm Rhondda a gyfansoddwyd gan John Hughes ym 1907 yn dilyn cais oddi wrth arweinydd Capel Rhondda, Trehopcyn am emyn newydd i'w ganu mewn gŵyl gerdd a drefnwyd ar gyfer mis Tachwedd y flwyddyn honno.

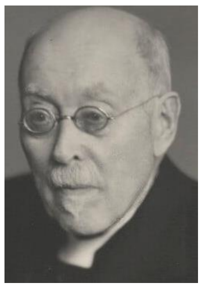

Daeth yr emyn-dôn yn boblogaidd i'w ganu mewn gemau rygbi a phêl-droed i'r geiriau Saesneg 'Bread of Heaven'. Gorchmynnodd y Parch. Elvet Lewis, Archdderwydd Cymru o 1924 i 1928, iddi gael ei gwahardd o gapeli gan ei bod yn cael ei chanu ar feysydd pêl-droed!

Rhyfedd meddwl bod Glan Rhondda a Cwm Rhondda ill dau i'w clywed yn cael eu canu mewn gêmau rygbi. Tra bo mynd o hyd ar ganu ein hanthem genedlaethol, tawodd nodau Cwm Rhondda

gyda threigl y blynyddoedd.

OND fe fydd digon o ganu yn y Rhondda yn ystod wythnos gyntaf Awst eleni. Boed llwyddiant a bendith ar yr Ŵyl.

Gweddiwn

Dyro Dduw dy nawdd,
Ac yn nawdd, nerth,
Ac yn nerth, deall,
Ac yn neall, gwybod,
Ac yng ngwybod, gwybod y cyfiawn,
Ac yng ngwybod y cyfiawn, ei garu,
Ac o garu, caru pob hanfod,
Ac ym mhob hanfod, caru Duw,
Duw a phob daioni.

Amen

Gweddi'r Orsedd

DARLLENIADUR

Mis Gorffennaf	Darlleniad
Wythnos 1	Salm 13
Wythnos 2	Salm 45: 10-17
Wythnos 3	Salm 119: 105-112
Wythnos 4	Salm 139: 1-12, 23-24
Mis Awst	**Darlleniad**
Wythnos 1	Salm 105: 1-11
Wythnos 2	Salm 17: 1-7, 15
Wythnos 3	Salm 105: 1-6, 16-22, 45b
Wythnos 4	Salm 133

Mis Awst

Byddaf yn cymryd gwyliau yn ystod mis Awst yn ôl fy arfer. Os oes argyfwng yn codi yn fy absenoldeb gellir cysylltu â mi yn unig drwy Ysgrifenyddion yr Eglwysi:

Y Priordy: Alun Charles(07813 716062)
Cana: Marlene Jones(07528 454834)
Bancyfelin: Joanne Richards (07412 254929)
Heol Awst: Nigel George (07583 114927)
Elim: Brian Walters (07717 005764)

Gwerthfawrogwn pe na baech yn cysylltu â mi dros fy ffôn symudol yn ystod mis Awst ac eithrio drwy Ysgrifenyddion yr Eglwysi, os gwelwch yn dda.

Diolch am eich cydweithrediad
Beti-Wyn

DIOLCH YN FAWR

Cydnabyddir yn ddiolchgar gyfraniad

GWYNFOR a JANET DAVIES

at gyhoeddi'r Papur y mis hwn

CYFUNDEB GORLLEWIN CAERFYRDDIN

CWRDD CHWARTER
Dydd Iau, 12 Medi 2024
Pen-y-bont

Y Gynhadledd am 4

Cyfarfod yr Hwyr am 7
Ceir anerchiad gan
JANE HARRIES
Canolfan Materion Rhyngwladol Cymru
Un sydd wedi bod yn ymgyrchydd heddwch a hawliau dynol ar hyd ei hoes.

YN DYMUNO NODDI PAPUR PRIORDY?
Cyswllt
PHILIP JONES
Trysorydd
☎ 01267 233437 / info@maxevans.co.uk

PANED A SGWRS

OEDFA DEULU SUL Y TADAU

16 Mehefin

Mae'n siŵr bod teuluoedd yn edrych ymlaen bob blwyddyn at Sul y Tadau! A chyn y partïon a'r anrhegion onid hyfryd yw dechrau'r Sul drwy ddod at ein glydd yn y capel i fynegi'n diolch i Dduw am ei gariad tadol ac am ei ofal dros bob rhiant?

Cofiwch, doedd dim cyfle i'n tadau ymlacio a llaesu dwylo o gwbl ar y bore Sul arbennig hwn - gwnaeth ein Gweinidog yn siŵr o hynny!

Yn dilyn gweddi agoriadol, intrada, yr emyn *Jubilate, jubilate* (CFf-58), gyda Heather Williams wrth yr organ, y cyhoeddiadau gan Adrian Evans a'r casgliad, gyda chymorth y plant, Cadi, Mared, Alis, Mali, Aneurin a Brynmor, a'r emyn *Iesu yw'r Ior!* (CFf-400), dyma'r tadau'n dechrau ar eu gwaith!

A bachu yn y gair Tadau wnaeth ein tadau ni yn eu cyflwyniad, gan feddwl am y llythrennau sydd yn y gair. Tybed beth ydych

TADAU

chi'n ei gysylltu gyda'r llythrennau hyn? Wel, yn y Priordy beth bynnag, yr hyn a gafodd sylw oedd Tacsi/Tynerwch, Amynedd / Arwr, Doniol / Difrifol / Diolch, Antur, ac Ufuddhau. Cafwyd sylwadau perthnasol ar y llythrennau hyn – rhai'n llawn hiwmor ac eraill yn fwy difrifol gyda neges berthnasol ynghlwm wrth bob un ohonynt - gan Huw Jones, Meilyr Gruffudd, Huw Morgans, Tim Hayes ac Iwan Griffiths. Wrth gloi, mynegodd Iwan fod gair pwysig arall yn dechrau gydag U, sef Un a hwnnw'n ein hatgoffa mai un Duw sydd gennym sydd yn ein caru fel Tad.

Arweiniodd hyn at ddangos ffilm arbennig, Dameg y Mab Afradlon neu'r Tad Cariadus ble mae Iesu'n ein dysgu am gariad tad.

Rhydian Evans a Carwyn Edwards gyflwynodd y weddi pan fynegwyd ein diolch am gariad Duw trwy Iesu, am ofal rhieni a hefyd am gysur i bob rhiant sy'n gofidio am eu plant y dyddiau hyn.

Canwyd yr emyn *Diolch, diolch, Iesu* (CFf-147) cyn i'n Gweinidog gael gair gyda'r plant. A gwnaeth hynny'n hynod o effeithiol. Roedd cwdyn lliwgar ganddi ar gyfer pob plentyn gyda gwahanol bethau ynddo. Roedd y pethau hyn yn eu hatgoffa o rediad stori'r Mab Afradlon wrth i'r plant eu tynnu o'r cwdyn fesul un. Yr olaf ohonynt oedd *Jammie Dodger* gyda chalon yn y canol a hwnnw'n crynhoi prif neges y ddameg, sef cariad Duw – y tad a chariad pob rhiant. Bydd y plant yn sicr o gofio hyn.

Canwyd yr emyn olaf, *Hapus wyf fi* (CFf-402) cyn traddodi'r fendith.

Gadawodd pawb yr oedfa'n hapus a diolchgar – a diolch i'n Gweinidog am y losin a gafodd pob un ohonom. Yn sicr, ein barn ni i gyd oedd bod ein tadau'n llwyr haeddu parti a seibiant weddill y dydd! Y sawl sydd â chlustiau ganddo - gwrandawed!

Mae'n diolch yn fawr i bawb a gymerodd ran, yn arbennig i'n Gweinidog am ei holl waith paratoi.

CYMANFA GANU UNDEBOL CAERFYRDDIN A'R CYLCH
NOS SUL, 29 MEDI 2024 am 5
Capel Elim, Ffynnon-ddrain SA31 1TY

Arweinydd
Sioned Page, Blaenycoed
Organydd
John Evans, Elim

Rihyrsals yng Nghapel Elim dan ofal Helen Gibbon
Nos Sul, 14 Gorffennaf am 5 a Nos Sul 8 Medi am 5

Prif Rihyrsal yng ngofal Sioned Page yng Nghapel Elim
Nos Sul, 15 Medi am 5

Rhaglenni'r Gymanfa (Sol-ffa neu Hen Nodiant) ar gael gan Huw Michael - £2 yr un

SUL Y TADAU

Y tadau, gyda'u plant, a gymerodd ran yn yr oedfa

Papur Priordy'n sgwrsio â

JAYNE WOODS

PP: Rych chi'n dal swydd yn ogystal â bod yn fam, Jayne. Allwch chi ddisgrifio'ch gwaith i ni?

JW: *Fe wnes gymhwyso fel cyfrifydd siartredig (gormod o flynyddoedd yn ôl i gofio erbyn hyn!). Gweithiais yn Llundain yn gyntaf lle ces y cyfle i archwilio nifer o sefydliadau diddorol fel y clwb tenis yn Wimbledon cyn treulio cwpl o flynyddoedd ym myd Harry Potter tra'n gweithio i asiant JK Rowling. Ces y cyfle hefyd i weithio yn yr Almaen a Brwsel cyn symud nôl gartref a braf oedd cael gweithio trwy'r Gymraeg am y tro cyntaf tra'n gweithio i Gomisiynydd yr Heddlu a nawr ar bwyllgor Comisiynydd y Gymraeg. Yn ogystal â gwaith bob dydd, mae yna wastad ofyn am drysoryddion gwirfoddol yn lleol! Rwy wedi helpu nifer o elusennau dros y blynyddoedd.*

PP: Ar ben hynny rydych chi hefyd yn aelod o sawl Bwrdd ym myd addysg?

JW: *Ydw a dw i'n mwynhau'r profiad yn fawr iawn. Yn fy marn i mae*

addysg yn hollbwysig ac yn gonglfaen cymunedau llewyrchus ac felly mae gennyf ddiddordeb mawr yn y sector yma. Dw i'n treulio cryn dipyn o amser mewn pwyllgorau yn trafod cyfrifon a risgiau – nid dyma fyddai dewis gyrfa llawer o bobl dw i'n siwr! Ond dw i'n mwynhau defnyddio fy sgiliau i helpu sefydliadau gwahanol, yn mwynhau gweithio yn fwy strategol ac yn mwynhau'r amrywiaeth gwaith sy'n deillio o weinyddu ar sawl bwrdd. Rwyf wedi gweinyddu ar fwrdd Coleg Sir Gâr ac ar un o bwyllgorau Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn y gorffennol. Erbyn heddiw dw i ar fwrdd Cymwysterau Cymru sy'n gyfrifol am reoleiddio cymwysterau (megis TGAU a lefel A yn ogystal â chymwysterau galwedigaethol) yng Nghymru. Hefyd, dw i ar fwrdd Medr sef corff hyd-braich newydd a fydd yn gyfrifol am gyllido a goruchwylio addysg ac ymchwil ôl-16 yng Nghymru o fis Awst 2024.

Medr
Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

PP: Fe gwrddoch chi â Mike, eich gŵr, ym Mhrifysgol Caerfaddon, Beth am ei waith yntau?

JW: *Do, fe wnaethon ni gwrdd yn y Brifysgol - finnau yn astudio mathemateg a chyfrifiadura ac yntau yn astudio peirianneg fecanyddol. Ar ôl graddio fe ddarlithiodd Mike yn y brifysgol cyn ennill ei ddoethuriaeth yno. Erbyn heddi mae'n gweithio ym maes rheoleiddio economaidd ac yn cynghori sefydliadau gydag isadeiledd sylweddol fel yr Adran Drafnidiaeth a Chwmnïoedd Dŵr. Mae e hefyd yn gwasanaethu ar fwrdd ymddiriedolwyr y Gerddi Botaneg.*

PP: I ba raddau mae dulliau gweithio'r ddau ohonoch wedi newid ers y pandemig, tybed?

JW: *Mae'r ddau ohonom yn gweithio o gartref yn bennaf ers y pandemig. Felly rhaid bod yn hapus i dreulio'r dydd yn agos iawn i'n gilydd! Mae'n fuddiol i ni fel teulu gan nad oes angen i Mike deithio i Lundain ac ymhellach bob wythnos. Mae'n cynghori prosiect Trafnidiaeth Cymru, Llinellau Craidd y Cymoedd, ar hyn o bryd, felly pan fydd rhaid iddo fynd i'r swyddfa, dim ond trip i Bontypridd yw e.*

PP: Rydych chi'n un o blant y Priordy, Jayne, yn ddiacon ac wedi treulio rhai blynyddoedd hefyd yn gofalu am yr Ysgol Sul. Mae'n amlwg fod y capel yn bwysig i chi?

JW: *Ydi. Nes i fynychu'r Ysgol Sul yn rheolaidd yn blentyn ac mae gennyf atgofion melys iawn o'r profiad. Rwy'n ddiolchgar iawn i'r athrawon Ysgol Sul a gafodd gymaint o ddylanwad arnaf i, yn bennaf Eirlys Rees, Rael Harries ac Elinor Davies. Mae bod yn rhan o Gapel yn cynnig cymuned gefnogol ac yn cyfoethogi'n bywydau. Yn ogystal â dysgu am y Beibl ac am grefydd, fe wnes i fwynhau'r cyfle i gymryd rhan mewn gwasanaethau, cynrychioli'r Priordy mewn ambell gystadleuaeth a chwarae'r organ yn y Capel.*

PP: Pynciau gwyddonol aeth â'ch bryd yn y brifysgol ond mae cerddoriaeth wedi chwarae rhan bwysig yn eich bywyd o ddyddiau cynnar.

JW: Do, dechreuais ddysgu'r ffidil yn yr ysgol yn bum mlwydd oed a mynd ati wedyn i ganu'r piano. Dw i wedi mynd ymlaen ers hynny i geisio chwarae nifer o offerynnau (er mi hoffwn chwarae pob un ohonynt yn well ond does dim digon o oriau yn y dydd…!). Mae'n bosibl bod y diddordeb cynnar mewn cerddoriaeth wedi deillio o dreulio

fy Sadyrnau yn yr eisteddfodau lleol. Rwyf wrth fy modd yn gwrando ar gerddoriaeth gorawl yn arbennig. Dw i hefyd braidd yn ffan o sioeau cerdd ac yn ffodus o fod yn gallu cyfuno diddordeb mewn theatrau gyda fy ngwaith ar un o bwyllgorau Cyngor Celfyddydau Cymru. Dw i'n wir ddiolchgar am y cyfleoedd a gefais fel plentyn i feithrin diddordeb mewn cerddoriaeth ac yn gobeithio y bydd cenedlaethau'r dyfodol yn cael yr un cyfleoedd cerddorol.

PP: Rydych chi'n aelod o Fand y Priordy ond hefyd o grwpiau cerddorol eraill.
JW: *Ydw. Rwy'n cael hwyl yn chwarae yn ein band ni yn y Priordy. Dw i hefyd yn aelod o fand y dref sef Band Chwyth Symffonig*

Caerfyrddin. Syniad Peter Hughes Griffiths oedd y band ac fe ddechreuodd nôl yn 1996 gyda fy mrawd, Mark, yn un o'r aelodau cyntaf (roeddwn innau yn byw yn Llundain ar y pryd). Rydyn yn chwarae yn gyhoeddus yn aml yn ystod y flwyddyn - yn y Gerddi Botaneg yn fisol ac ar gyfer yr orymdaith Dydd Gŵyl Dewi yn flynyddol. Bob yn ail flwyddyn rydyn ni'n teithio i Iwerddon ar gyfer yr Ŵyl Ban Geltaidd ac yn cael hwyl a sbort yno. Rwyf hefyd yn mwynhau chwarae alawon gwerin Cymru gyda'r sesiwn werin ac, yn rhywbeth newydd i mi, dw i'n chwarae piano arddull jazz gyda band mawr Treforys.

PP: Beth am y plant, Ethan a Iestyn? Ydyn nhw'n offerynwyr hefyd?
JW: *Ydyn, mae'r ddau yn canu'r piano ac Ethan yn chwarae'r ffidl a Iestyn y trwmped. Ond y peth pwysicaf oll yw ei bod yn mwynhau chwarae.*

PP: Yn un o gyrddau PIP (Pobl Ifainc y Priordy) ar ddechrau Wythnos Cymorth Cristnogol cawsom beth syndod o ddeall eich bod wedi bod yn y wlad a oedd yn destun sylw gennym, sef Burundi yng nghanol Affrica. Rydych chi'n teithio tipyn felly!!
JW: *Ydw, dw i'n ddigon ffodus i fod wedi teithio tipyn dros y byd i gyd (cyn cael plant!) ac wedi teithio trwy ddwsin o wledydd ar drip i Affrica. Er i minnau fwynhau gwylio'r gorilaod yn Rwanda a hedfan mewn awyren fechan dros raeadrau Fictoria, anodd oedd peidio â chael fy effeithio gan y tlodi ac eisiau helpu. Ym Malawi, ymwelais â theulu ble'r oedd y ferch fach yn dioddef o falaria. Doedd ganddynt mo'r arian*

i dalu am y driniaeth i'w gwella (£3 o gost). Rwyf wedi gweld olion gwaith Cymorth Cristnogol mewn amryw fan: yng Ngorllewin Papua – ysgol wedi ei hadeiladu ar gyfer plant mewn ardal wledig (gwaith tri diwrnod o gerdded i gyrraedd y pentref gan nad oes heol i fynd yno) ac yn Borneo, fe'm croesawyd gan drigolion pentref yng nghanol y jyngl

gyda chanu brwdfrydig Cristnogol yn Saesneg! Erbyn heddiw, ryn ni'n fwy ymwybodol o'n hôl troed carbon ac felly bydd eisiau ystyried yn hirach cyn neidio ar awyren i ben draw'r byd! Eleni, mi fyddwn yn treulio'r haf yma yng Nghymru – mae yna gymaint o brydferthwch i'w weld ar stepen y drws hefyd.

PP: I gloi Jayne, tybed beth wnewch chi fel teulu i ymlacio a chadw'n heini ar ddiwedd wythnos brysur?

JW:*Rydyn i gyd yn gwneud ychydig o redeg nawr ac yn y man i gadw'n heini ac mae'r bechgyn yn mwynhau chwarae pêl-droed (ond nid pêl-droediwr mohono i o gwbl!). Ers y cyfnod clo mae'r teulu i gyd yn gwneud karate hefyd gydag Ethan yn mynd am ei wregys du ar ddechrau Gorffennaf. Bydd eisiau ychydig mwy o amser ar y gweddill ohonom i gyrraedd y garreg filltir yna!*

Diolch yn fawr iawn i chi Jayne am ateb y cwestiynau a phob dymuniad da i chi a'r teulu i'r dyfodol

CORNEL
CODI GWÊN!

Roedd yr athrawes Ysgol Sul yn adrodd stori gwraig Lot i'r plant. Disgrifiodd y modd y bu i wraig Lot edrych yn ôl ar Sodom a throi mewn i golofn o halen.

Torrodd bachgen bach ar draws yr athrawes a dweud 'Fe edrychodd mam nôl unwaith pan oedd hi'n gyrru'r car, ac fe drodd mewn i'r golofn sy'n dal y giât!

Peter Hughes Griffiths yn holi…..

Sawl emyn-dôn allwch chi ei chanu?

YDYCH chi erioed wedi meddwl sawl emyn-dôn rych chi'n ei gwybod neu'n medru ei chanu heb unrhyw fath o gopi cerddorol o'ch blaen, ac yn gallu canu geiriau'r emyn yn gyfforddus i gyfeiliant organ neu biano?

Ydyn ni'n sôn am ddwsin, ugeiniau neu o bosib hyd at gant neu fwy?

Mae'n werth i bob un ohonon ni ystyried hyn o gofio ein bod yn canu emynau ers pan oeddem yn blant a hynny yn gyson mewn gwasanaethau ar y Sul ac mewn cymanfaoedd, a hyd yn oed wrth edrych a gwrando ar 'Dechrau Canu' a 'Songs of Praise' ar y teledu neu 'Caniadaeth y Cysegr' ar y radio.

Rwy'n cofio cyflwyno sesiwn ar 'Emynau Cymru' i deithwyr Americanaidd bob haf yng Ngholeg y Drindod, Caerfyrddin, a dangos ar fideo iddyn nhw'r Cymry'n canu'r holl donau ar eu cof. Roedd hyn yn rhyfeddod llwyr i'r Americanwyr, a dyna pryd y gwnes i sylweddoli cymaint o emyn-donau sydd ar ein cof, a faint ohonyn nhw ryn ni yn medru eu canu.

Er bod Shan Cothi yn gosod cystadleuaeth enwi'r emyn-dôn ar ei rhaglen radio foreol, yn ddieithriad bron fe fydd y rhan fwyaf ohonon ni'n medru canu'r emyn ond yn methu cofio enw'r dôn, ac mae enwau mor hyfryd i'r tonau hyn.

Bob bore Sul yn y Priordy ryn ni'n canu o leiaf pedwar emyn ar wahanol donau. Er bod ambell un yn cael ei hailadrodd o bryd i'w gilydd, os ydym yn bresennol am 25 Sul yn unig mewn blwyddyn, dyna bron gant o emyn-donau gwahanol yn cael eu canu. Yna, fe fyddwn yn mynychu gwasanaethau amrywiol eraill o bryd i'w gilydd neu fynd i gyngherddau i wrando ar unigolion neu gorau yn canu emynau – a ninnau'n gwybod yr emyn-dôn yn dda. Oes, mae yna gasgliad mawr o emyn-donau gyda ni ar ein cof.

Mae rhai wrth gwrs yn fwy cyfarwydd na'i gilydd, a'n tuedd bob amser yw cysylltu llinell gyntaf yr emyn gydag emyn-dôn arbennig.

Dyma rai enghreifftiau i chi, ac rwy'n siŵr y byddwch yn medru canu'r emyn-dôn briodol yn syth:

1) **'Nid wy'n gofyn bywyd moethus'**
2) **'I bob un sy'n ffyddlon...'**
3) **'Glan geriwbiaid a seraffiaid...'**
4) **'Mawr oedd Crist yn nhragwyddoldeb...'**
5) **'Rho i'm yr hedd na wyr y byd amdano...'**
6) **'Dros Gymru'n gwlad...'**
7) **'O Iesu mawr rho d'anian bur...'**
8) **'O fy Iesu bendigedig...'**
9) **'Iesu, Iesu, rwyt ti'n ddigon...'**
10) **'Mi glywaf dyner lais...'**

Faint sgorioch chi allan o 10?   Da iawn chi.

A beth am garolau'r Nadolig? Mae nifer dda o rheini hefyd fel:

1) **'Dawel nos, sanctaidd yw'r nos...'**
2) **'O deued pob Cristion i Fethlem yr awrhon...'**
3) **'Wele cawsom y Meseiah...'**
4) **'Awn i Fethlem bawb dan ganu...'**
5) **'Wele gwawriodd dydd i'w gofio...'**

a llawer mwy.

HEB yn wybod i chi felly, rwy'n falch i ddweud bod eich casgliad o emyn-donau yn un helaeth ac yn rhywbeth y gallwch ymfalchïo ynddo.   Da iawn chi!

Gwefan yr Undeb: www.annibynwyr.org

Eisiau gwybod mwy am Gyfundeb Annibynwyr Gorllewin Caerfyrddin?
Trowch at: cyfundeb.com

Priodas Eleri Williams a James Singleton yn y Priordy

Dydd Sadwrn 22 Mehefin 2024

CWIS Y GWYRTHIAU

Tybed pa mor gyfarwydd ydych chi â'r gwyrthiau yn fersiwn beibl.net?!!!!

Llanwch y Bylchau! Rhowch gynnig arni! Ceisiwch ddyfalu! Pob lwc!!

Deg dyn yn cael eu hiacháu o'r gwahanglwyf
Luc 17,11-19

Aeth Iesu ymlaen ar ei ffordd i Jerwsalem, a daeth at y ffin rhwng Galilea a Samaria. Wrth iddo fynd i mewn i ryw bentref, dyma --- dyn oedd yn dioddef o'r ---------- yn dod i'w gyfarfod. Dyma nhw'n sefyll draw ac yn gweiddi'n uchel arno o bell, "Feistr! ----! – wnei di'n helpu ni?" Pan welodd Iesu nhw, dwedodd wrthyn ---, "Ewch i ddangos eich hunain i'r offeiriaid." Ac roedden nhw ar eu ffordd i wneud hynny pan wnaeth y gwahanglwyf oedd ar eu ---- ddiflannu! Dyma un ohonyn nhw'n troi'n ôl pan welodd ei fod wedi cael ei -----. Roedd yn gweiddi'n uchel, "Clod i Dduw!" Taflodd ei hun ar lawr o flaen Iesu, a diolch iddo am yr hyn roedd wedi'i wneud. (Gyda llaw, Samariad oedd y dyn.) Meddai Iesu, "Rôn i'n meddwl mod i wedi iacháu deg o ddynion. Ble mae'r --- arall? Ai dim ond y -------- yma sy'n fodlon rhoi'r clod i Dduw?" Yna dwedodd wrth y dyn, "--- ar dy draed, a dos adre. Am i ti ----- rwyt wedi dy iacháu."

.

Atebion ar dudalen 29

A WYDDOCH CHI?

FAINT O EGLWYSI, AELODAU, PLANT A PHOBL IFAINC SY GENNYM? CRYNODEB O YSTADEGAU'R EGLWYSI FESUL CYFUNDEB YN 2023

RHIF	CYFUNDEB	EGLWYSI	AELODAU	PLANT A PHOBL IFAINC
1	Llŷn ac Eifionydd	20	527	58
2	Gogledd Arfon	21	915	140
3	Dwyrain Dinbych a Fflint	5	87	0
4	Gorllewin Dinbych a Fflint	7	151	38
5	Maldwyn	17	389	20
6	Meirion	21	813	129
7	Môn	18	449	62
8	Ceredigion	47	2508	119
9	Gorllewin Caerfyrddin	34	2124	285
10	Dwyrain Caerfyrddin a Brycheiniog	42	2529	207
11	Gogledd Morgannwg	9	80	0
12	Dwyrain Morgannwg	19	1190	263
13	Gorllewin Morgannwg	38	1507	58
14	Penfro	26	974	36
15	Llundain		124	3
2023	CYFANSWM	324	14,367	1,418
	cymharer			
2022	CYFANSWM	341	14,982	1,605
2021	CYFANSWM	346	16,307	1,778

Ffynhonnell
Undeb yr Annibynwyr Cymraeg
Tanysgrifiadau a Chyfrifon 2023 - Tŷ John Penri, Abertawe

Gweler Papur Priordy Rhifyn Medi 2023 am yr ystadegau llawn ar gyfer 2022 a Papur Priordy Rhifyn Medi 2022 am yr ystadegau llawn ar gyfer 2021

CWRDD DIACONIAID AC YMDDIRIEDOLWYR
Y PRIORDY

Nos Lun 16 Medi 2024 am 7.30 yn y Festri

Os oes unrhyw faterion yr hoffech i'r diaconiaid a'r ymddiriedolwyr eu trafod, yna rhowch wybod i'r Ysgrifennydd Gohebol mewn da bryd os gwelwch yn dda

Trefnir cyswllt zoom i'r sawl sy'n methu â bod yn bresennol

DIWRNOD HEDDWCH RHYNGWLADOL

Dydd Sadwrn 21 MEDI 2024

Cofiwch wylio am drefniadau Cymdeithas y Cymod a Chyngor Tref Caerfyrddin a Chyngor Sir Caerfyrddin i godi'r Faner Heddwch Ryngwladol

PANED A SGWRS

Bore Mercher, 27 Medi 2023 – 10.30
Gwesty'r Llwyn Iorwg
Cyfle am baned, sgwrs a myfyrdod byr – Croeso i bawb

MUNUD I FEDDWL

Bydd ein Gweinidog yn cyflwyno *Munud i Feddwl* (yn ystod rhaglen *Bore Cothi* ar *Radio Cymru* bob bore Mercher yn ystod mis Gorffennaf

CYFARFODYDD YR UNDEB

Eleni cynhelir Cyfarfodydd yr Undeb ar gampws Prifysgol De Cymru, Trefforest.

Dydd Iau 11 Gorffennaf – Dydd Sadwrn 13 Gorffennaf 2024

Mae croeso cynnes i bawb.

Gweler y rhaglen lawn ar Wefan yr Undeb

AR WAITH YN YR YSGOL SUL

Ifanc@Priordy

Mabolgampau MIC
Wel, fe gawsom hwyl yn Neuadd Bronwydd! Diolch i bawb a ddaeth ac i Lowri ac Angharad am ofalu am dîm Y Priordy. Da gweld y mabolgampau wedi ail-ddechrau.

Gŵyl Canol Dref
Dydd Sadwrn, 6 Gorffennaf. Cofiwch alw draw i weld ein stondin. Cystadlaethau, sticeri a chardiau Nadolig Cymorth Cristnogol ar werth.

Mae bron yn fis Awst! Helpwch fi i ddod o hyd i fy nghamper fan er mwyn i mi gael mynd i'r 'Steddfod!

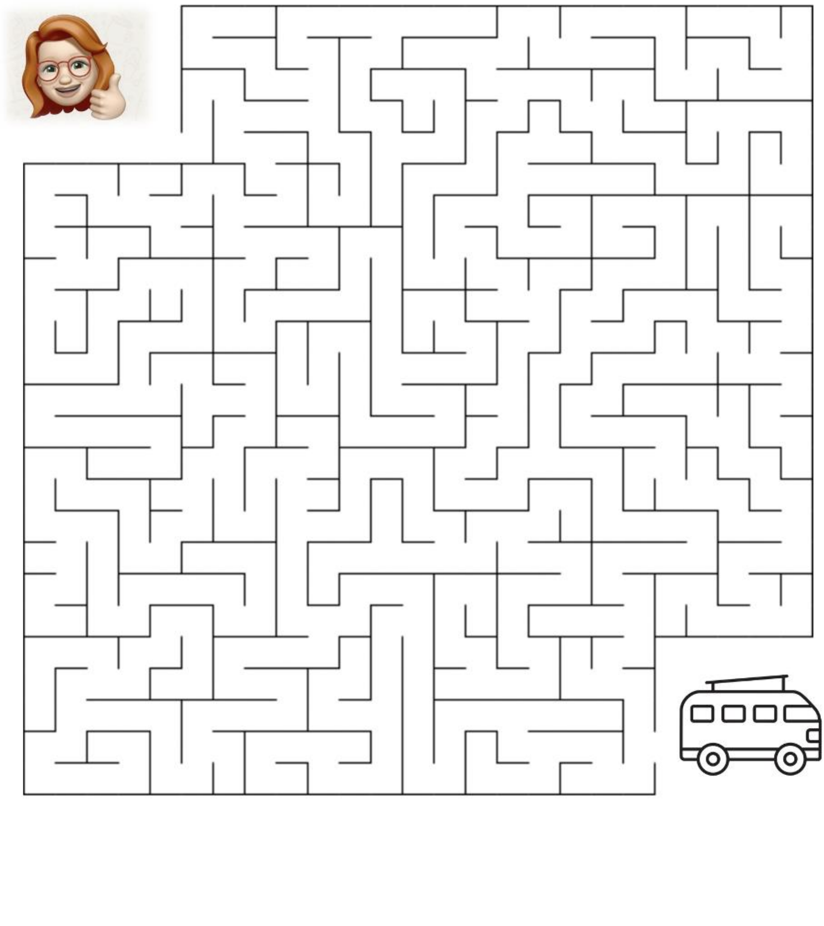

Chwilotair llythyren 'R' a 'Rh'

A	R	H	T	A	R	H	R	E	U	M	M	H	A
O	R	O	U	U	R	R	A	M	A	H	A	H	H
B	F	R	U	R	A	H	L	H	L	R	H	R	R
U	A	B	E	H	H	U	R	U	O	E	A	I	H
E	H	R	A	Y	A	F	E	R	E	B	R	H	A
B	A	E	D	F	B	E	N	A	H	A	B	T	N
R	R	E	M	E	R	I	E	R	R	C	R	U	E
E	A	L	T	L	R	N	I	M	L	C	H	R	B
H	N	I	B	E	D	I	B	M	B	O	E	E	U
O	C	H	B	E	R	A	N	R	I	R	B	H	R
B	Y	E	A	A	R	I	E	L	A	B	I	H	O
O	C	N	A	B	E	D	B	I	L	R	B	Y	L
A	R	H	O	C	A	H	B	R	I	E	A	A	R
M	R	A	C	H	A	E	L	L	A	A	T	A	R

RUTH
RAMA
RABBI
RHUFEINIAID
RACHAEL
RHYFEL
RAHAM
RUBEN
REBECA
REHOBOAM
RAHAB
RHEOLAU

Sadwrn 5 Gorffennaf
Gŵyl Canol Dref. Cofiwch alw draw i stondin ein Gofalaeth!

Diwedd tymor
Daeth diwedd tymor yr Ysgol Sul! Diolch yn fawr iawn i chi i gyd am eich ffyddlondeb yn yr Ysgol Sul dros y flwyddyn, ac i'r rhieni am bob cymorth a chefnogaeth. Byddwn yn cwrdd nesaf ar gyfer oedfa deulu ar yr ail Sul ym mis Medi.

Joiwch yr haf
Tan tro nesaf,
Hwyl Fawr
Beti Wyn

YR YSGOL SUL YN MWYNHAU YN Y PARC

R J DERFEL

1824-1905

CAFODD Robert Jones (ei enw gwreiddiol) ei eni 24 Gorffennaf 1824, sef deucan mlynedd yn ôl i'r mis hwn, yn Y Foty, Llandderfel, Meirionnydd. Wedi treulio cyfnod yn chwilio am waith a chrwydro tipyn, ymgartrefodd ym Manceinion. Dyma pryd y mabwysiadodd y cyfenw 'Derfel'.

Cafodd swydd fel trafaeliwr masnachol ym Manceinion a Gogledd Cymru. Roedd yn bregethwr gyda'r Bedyddwyr ond mae'n debyg iddo golli'i ffydd i raddau helaeth tua 1865, gan ddod dan ddylanwad gwleidyddol Robert Owen o'r Drenewydd a'i syniadau cydweithredol a chymdeithasol ac yn ddiweddarach feddylwyr sosialaidd a seciwlar.

Roedd yn fardd ac ysgrifennodd a chyhoeddodd lawer. Yn Gymro gwlatgarol, roedd yr iaith Gymraeg yn bwysig iawn iddo. Roedd yn un o'r rhai cynharaf i ysgrifennu am sosialaeth drwy'r Gymraeg. Fe hefyd fathodd y term 'Brad y Llyfrau Gleision' am yr Adroddiad ar gyflwr addysg yng Nghymru a gomisiynwyd gan senedd San Steffan ac a gyhoeddwyd yn 1847. Agorodd siop lyfrau ym Manceinion (gyda gwasg ynghlwm wrthi) wedi iddo orffen fel trafaeliwr, gan ddarparu'n arbennig ar gyfer y Cymry ond, yn anffodus, ni fu'r fasnach lyfrau'n llwyddiant.

Mae cyfrol R J Derfel Traethodau ac Areithiau (1864) yn dangos ei sêl wladgarol. Yn y gyfrol hon, er enghraifft, mae'n galw am 'argraffwasg i gyhoeddi llyfrau Cymraeg', dau goleg, un yn y gogledd a'r llall yn y de ble byddai pynciau'n cael eu dysgu trwy'r Gymraeg, llyfrgell ym mhob pentref yng Nghymru, amgueddfa genedlaethol fyddai hefyd yn gweithredu fel llyfrgell genedlaethol, ac 'arsyllfa seryddol ar fryniau Meirionnydd. Roedd yn frwd iawn yn ogystal dros achosion blaengar fel addysg i ferched. Gŵr o flaen ei amser yn sicr!

Daw **Andrew Green**, cyn Lyfrgellydd y Llyfrgell Genedlaethol, i'r casgliad mewn erthygl amdano yn 2022 nad yw 'wedi derbyn digon o glod am ei ymrwymiad i Gymru ac i'r iaith Gymraeg, neu am ei ddyfeisgarwch cymdeithasol, yn arbennig fel ysgogydd o sefydliadau cenedlaethol fel llyfrgelloedd'. Mae'n ychwanegu ei bod yn 'drueni nad oes bywgraffiad modern ohono' gan ei fod yn haeddu cael ei gofio.

Bu farw 17 Rhagfyr 1905 ym Manceinion ble treuliodd weddill ei oes ar ôl symud yno.

MAE gan R J Derfel dri emyn yn Caneuon Ffydd (206, 234, 809) a dyfynnwn bennill o un ohonynt (234) ar y tudalen blaen. Mae'n siŵr bod y pennill hwn, fel gweddill yr emyn yn wir, yn adlewyrchu dyhead pob un ohonom y dyddiau hyn. 'Fel dyddiau'r nefoedd ar y ddaear' oedd teitl yr emyn yn y Caniedydd Cynulleidfaol ble cafodd ei gyhoeddi am y tro cyntaf.

Llefara, Iôr, nes clywo pawb dy awdurdodol lais, a dyro iddynt ras i wneud yn ôl dy ddwyfol gais.	Goresgyn, â galluoedd glân dy deyrnas fawr dy hun, bob gallu a dylanwad drwg sydd yn anrheithio dyn.
Teyrnasa dros ein daear oll, myn gael pob gwlad i drefn: O adfer dy ddihalog lun ar deulu dyn drachefn.	Gwna'n daear oll fel Eden gynt, yn nefoedd fach i ni, a bydded, tra bo'n ddaear mwy, yn sanctaidd deml i ti.

AR Y WE: www. priordy.org ***(yn cynnwys Papur Priordy)***

MABOLGAPAU MENTER IEUENCTID CRISTNOGOL SIR GÂR (MIC) YM MRONWYDD

Y Plant wrth eu bodd!

Cyfundeb Annibynwyr Gorllewin Caerfyrddin

SUL SBESIAL 2024

Yr Egin S4C Caerfyrddin

14 Gorffennaf 2.00-3.15

Siaradwr Gwadd: DAFYDD LLYWELYN

Comisiynydd Heddlu Dyfed-Powys

Llywyddu: **Parchg Guto Prys Ap Gwynfor**

Sesiwn y plant: **Ann Evans**

Dechrau'r cwrdd: **Ysgol Sul Bryn Iwan**

Cyfeilio: **Band Y Priordy**

Mynediad am ddim. Caffi ar agor.

Croeso cynnes iawn i bawb!

Noddir Sul Sbesial 2024 gan
DDYDD GWEDDI'R BYD

GWASANAETH DINESIG

GWASANAETH DINESIG

Braint oedd cael cynnal Gwasanaeth Dinesig Cyngor Tref Caerfyrddin yn y Priordy ym mhresenoldeb Y Maer, Y Cynghorydd Emlyn Schiavone, un o'n diaconiaid, a chyfeillion eraill. Roedd y gwasanaeth yng ngofal ein Gweindog, Caplan y Maer. Cafwyd darlleniad gan y Maer a gweddïau gan aelodau'r Capel, Jayne Woods ac Elis Jones, ynghyd â gair gyda'r plant cyn iddynt fynd i'r Ysgol Sul a neges briodol i'r achlysur gan ein Gweinidog. Gwnaethpwyd casgliad at Apêl 'Ffynhonnau Byw' Undeb yr Annibynwyr Cymraeg i hyrwyddo gwaith Cymorth Cristnogol yn Colombia.

CROESAWU CYFEILLION O OHIO!

Hyfrydwch hefyd oedd croesawu criw o Brifysgol Rio Grande yn Ohio i'r gwasadanaeth. Mae'r Brifysgol yn gartref i Ganolfan Madog ar gyfer Astudiaethau Cymreig- yr unig ganolfan o'i fath yng Ngogledd America, felly dyna pam mae'r criw yma. Myfyrwyr addysg ydynt, yn dysgu am y system addysg yng Nghymru, felly'n ymweld ag ysgolion ac yn cael sgyrsiau a chyflwyniadau gan staff Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant i ddysgu mwy am yr hyn sy'n debyg ac yn wahanol rhwng Cymru ac Ohio.

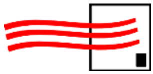

BLYCHAU STAMPIAU A CHETRYS
Y PRIORDY
Croeso i chi gyfrannu – y cyfan yn mynd at achoson da

CWIS Y GWYRTHIAU
beibl.net
ATEBION

1	ddeg	6	iacháu
2	gwahanglwyf	7	naw
3	Iesu	8	Samariad
4	nhw	9	Cod
5	cyrff	10	gredu

Eisteddfod Genedlaethol Cymru Rhondda Cynon Taf – 2024 Rhai Digwyddiadau
Dydd Sul – 4 Awst 2024 – 12.30 Y Babell Lên Cofio Gareth Miles
Dydd Llun – 5 Awst 2024 - 12 Cymdeithasau Cofion Ann Clwyd – Llyfrgell Genedlaethol Cymru
Dydd Mercher – 7 Awst 2024 – 10.30 Cymdeithasau Caniadaeth y Cysegr yn 75 oed – Cymdeithas Emynau Cymru
Dydd Iau – 8 Awst 2024 – 12.00 Cymdeithasau Lawnsio Adroddiad Terfynol Comisiwn Cymunedau Cymraeg – Llywodraeth Cymru
Dydd Gwener – 9 Awst 2024 – 10.30 Gwyddoniaeth a Thechnoleg Ai AIsteddfod yw dyfodol yr eisteddfod?

DIOLCH YN FAWR

Diolch i Beti-Wyn ac Athrawon yr Ysgol Sul am y lluniau'r mis hwn

Papur Priordy'n cofio…..

CENADWRI GEORGE FOX

Sylfaenydd y Crynwyr

CREFYDD a ddatblygodd ym Mhrydain yng nghanol yr ail ganrif ar bymtheg yw Crynwriaeth, yn benodol yn sgil Rhyfel Cartref Lloegr. Mae newid cymdeithasol yn nodweddu'r cyfnod ac roedd gan lawer o bobl ddiddordeb mewn ail-lunio crefydd, gwleidyddiaeth a chymdeithas.

Sylfaenydd Crynwriaeth `oedd George Fox (Gorffennaf 1624 - Ionawr 1691), gŵr a aned bedwar can mlynedd yn ôl i'r mis hwn yn Fenny Drayton, Swydd Caerlŷr yn Lloegr. Fe'i magwyd yn Biwritan ond yn ddyn ifanc cafodd weledigaeth o'r 'goleuni mewnol' a dechreuodd ymosod yn eiriol ar yr eglwys sefydledig a ffurfioldeb o bob math mewn crefydd. Dechreuodd bregethu yn 1647. Fedrai Fox ddim dioddef offeiriaid o unrhyw fath, na milwyr a milwriaeth!

Yng Nghymru, Siôn ap Siôn (1625? -1697), un o Ben-y-cefn ym mhlwyf Rhiwabon. oedd y Crynwr cyntaf. Ymunodd â'r Piwritaniaid a dod yn aelod o gynulleidfa Morgan Llwyd yn Wrecsam. Yn 1653, ar gais Morgan Llwyd, aeth yntau a chyfaill arall i gwrdd â Fox yn Swathmore, prif ganolfan cenhadon y Crynwyr yn Swydd Gaerhirfryn. Mae'n debyg mai yma y cafodd ei argyhoeddi o'r Gwirionedd. Yn ddiweddarach y flwyddyn honno sefydlodd Gwrdd y Crynwyr ym Mhen-y-cefn. Bu'n hynod o ddiwyd ac oherwydd llwyddiant ei waith cenhadol, cyfeirir ato'n aml fel Apostol Cyntaf y Crynwyr yng Nghymru.

Yn Ne Cymru, Crynwyr o Loegr ddaeth â'r ddysgeidiaeth yno. Digwyddodd hyn flwyddyn yn ddiweddarach, yn 1654. Bu rhai dilynwyr ac aelodau o deulu'r Piwritan a'r Annibynwr William Erbery (1604-1654), a aned yn Roath-Dogfield yng Nghaerdydd, ymysg y rhai a fu'n weithgar yn taenu dysgeidiaeth y Crynwyr hyd ardaloedd y De.

Doedd y Crynwyr cynnar ddim yn gweld yr angen am adeiladau, defodau, na dyddiau sanctaidd penodol i ymarfer eu crefydd. Roedd eu ffydd wedi'i seilio ar y cynsail y gall bawb gyfathrebu â

Duw, heb yr angen am eglwysi, swyddogion eglwysig na gwasanaethau yn cynnwys sacramentau. Dylai crefydd fod yn rhywbeth y mae pobl yn ei fyw a'i weithredu drwy'r amser yn eu bywydau bob dydd.

Roedd sylwadau fel hyn yn safbwynt chwyldroadol yn y 17eg ganrif oherwydd yr adeg honno roedd yr Eglwys yn agos iawn at y frenhiniaeth a gwleidyddiaeth. Roedd yr eglwys sefydledig, yr Eglwys Anglicanaidd, yn barnu bod safbwynt Fox yn ymosodiad ar strwythur cymdeithas ei hun, a chafodd nifer o Grynwyr eu herlid a'u carcharu oherwydd eu cred.

Penderfynodd llawer o'r Crynwyr chwilio am ryddid crefyddol yn nhrefedigaeth newydd William Penn yn Pennsylvania, America. Roedd 40 o Gymry ar y fordaith gyntaf yn 1682. Y bwriad oedd sefydlu trefedigaeth Gymreig annibynnol yn Pennsylvania, ond chafodd y freuddwyd honno mo'i gwireddu.

Bu'r ymfudo yn gryn ergyd i achos y Crynwyr yng Nghymru. Meddai Geraint H Jenkins: 'Collwyd hufen y Gymdeithas yng Nghanolbarth Cymru a thlodwyd y wlad yn ddifrifol ar eu hôl. Erbyn dechrau'r ddeunawfed ganrif, ychydig ffyddloniaid yn unig a oedd yn weddill.'

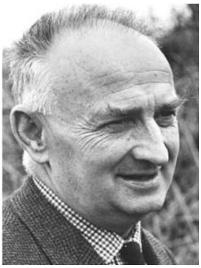

Eto i gyd, parhaodd eu dylanwad. Yn yr ugeinfed ganrif, er enghraifft, bu gan y Crynwyr ran amlwg yn y mudiadau heddwch yng Nghymru. Troes un o'n beirdd mwyaf, Waldo Williams, yn Grynwr a gwrthwynebodd dalu rhan o'i drethi mewn protest yn erbyn arfogi. Byddai'n ymuno â'r Crynwyr yn Aberdaugleddau ac yn derbyn nerth a llonyddwch yno. A threuliodd George M. Ll. Davies (1880-1949), un o sylfaenwyr Cymdeithas y Cymod, flynyddoedd yn gweithio ymhlith dioddefwyr y dirwasgiad ym Mynwy a Morgannwg gan symud yn 1932 i Faes-yr-Haf, yn y Rhondda, sefydliad a agorwyd gan y Crynwyr.

Mae'r Crynwyr wedi cael dylanwad arwyddocal ar wahanol agweddau ar gymdeithas drwy hanes, fel ym meysydd diddymu caethwasiaeth,

sicrhau cyfle cyfartal i ferched, gweithio at heddwch a chymod, a diwygio sefydliadau amrywiol yn cynnwys ysgolion, ysbytai a charchardai. Mae gweithredoedd y Crynwyr hefyd wedi cyffwrdd â llawer iawn ohonom yn ddiarwybod efallai, yn enwedig os ydym wedi bwyta bar o siocled neu ymweld ag un o siopau Oxfam!

ADNABYDDIR y Crynwyr yng Nghymru yn swyddogol fel Cyfarfod y Cyfeillion yng Nghymru. Mae'r wefan **crynwyr.cymru** yn llawn gwybodaeth ddiddorol a defnyddiol amdanynt. Maent yn dal yn weithgar hyd heddiw gan barhau i ymateb i un o siarsiau George Fox, eu sylfaenydd: *Cerdda'n llawen drwy'r byd gan ymateb i'r hyn sydd o Dduw ym mhawb.*

EIN PAPUR MISOL AR EI NEWYDD WEDD!

Ym mis Medi, fe fydd Papur Priordy yn newid ei enw i 'Papur Elim, Heol Awst a'r Priordy'.

Edrychwn ymlaen at gyfuno bywyd a newyddion tair eglwys y dref sy'n perthyn i'n gofalaeth yn yr un papur. Diolch i Alun Charles am gytuno i barhau i olygu'r papur.

Fe fydd logo newydd ar glawr y papur o Fedi ymlaen – edrychwch allan amdano!

Diolch hefyd i Bwyllgor Dydd Gweddi'r Byd am y nawdd ariannol hael tuag at y prosiect newydd hwn.

CYTÛN – EGLWYSI YNGHYD YNG NGHYMRU
Eisteddfod Genedlaethol Cymru Rhondda Cynon Taf 2024

Er gwybodaeth

'Yn wahanol i'r arfer, ni fydd gennym stondin enfawr ar faes yr Eisteddfod ei hun, gan fod y maes dipyn yn llai eleni, a dim ond gofod bychan oedd yn cael ei ganiatáu. O'r herwydd, byddwn yn defnyddio eglwys St Catherine's yn y dre fel lleoliad ychwanegol er mwyn cynnig lluniaeth, oedfaon a digwyddiadau, ynghyd â nifer o arddangosfeydd a stondinau.'

(Gwefan Cytûn – 8 Mehefin 2024)

ADDOLI AR Y CYD
MIS AWST 2024

Dydd Sul, 6 Awst – 10 y bore
Heol Awst
ELONWY PHILLIPS

Dydd Sul, 13 Awst – 10.30 y bore
Penuel
Y trefniadau i'w cyhoeddi

Dydd Sul, 20 Awst – 10-30 y bore
Y Tabernacl
Oedfa Gymun
Y PARCHEDIG DDOETHUR MARY THORLEY

Dydd Sul, 25 Awst – 10 y bore
Y Priordy
Y PARCHEDIG DDOETHUR DESMOND DAVIES

Rhyddheir hefyd Oedfa Ddigidol ar y Suliau hyn – diolch i garedigrwydd ein Gweinidog

Casglwyd £220 at Gymorth Cristnogol drwy'r cynllun amlenni eleni.

Diolch i bawb a gyfrannodd ac i Adrian Evans, ein Trysorydd, am gadw'r cyfrifon

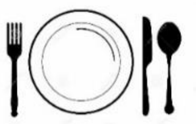

Cinio Dydd Sul yr Ofalaeth
Dydd Sul 29 Medi 2024
12 erbyn 12.30
yn y Llwyn Iorwg
Pris - £25

EISTEDDFOD YR URDD MALDWYN 2024

Diolch i bawb a gymerodd ran a llongyfarchiadau arbennig i ieuenctid y Priordy a gyrhaeddodd y brig naill ai'n unigol neu fel aelodau o ddeuawdau, corau, partïon ac ati. Ardderchog!

Ysgol y Dderwen

Llefaru	Bl 2 ac Iau	1	Greta Fflur
	Bl 5 a 6	1	Gwilym Snelson
Unawd Cerdd Dant	Bl 5 a6	2	Nansi Howells
Unawd Offer Taro	Bl 6 ac Iau	3	Luned Ifan
Dawns Werin	Bl 6 ac Iau	3	Lliwen Schiavone-Ifan Gwern Schiavone-Ifan Luned Ifan Nansi Howells yn aelodau o'r grŵp
Creu Cymeriad Cartŵn	Bl 6 ac Iau	1	Gwydion Williams
Ysgrifennu Sgript	Bl 6 ac Iau	1	Luned Ifan

Ysgol Llangynnwr

Creadigol 2D	Bl 6 ac Iau Grŵp	2	Greta Wyn, Gwenllian Davies ac Aneirin Griffiths yn aelodau o'r grŵp

Ysgol Nantgaredig

Ffotograffiaeth: Llun Lliw	Bl 2 ac Iau	1	Deio Tomos

Adran Penrhyd

Cân Actol	Bl 6 ac Oau (YC/Adran) Ysgolion hyd at 100 o blant rhwng 4-11 oed	3	Aneirin Griffiths yn aelod o'r grŵp Tomos Morgans yn cyfeilio ar y drymiau

Ysgol Bro Myrddin

Cyflwyno Alaw Werin Unigol	Bl 7,8 a 9	2	Miriam Williams
Deuawd	Bl 7,8,9	1	Miriam Williams a Beca Elfyn
Deuawd Cerdd Dant	Bl 7,8 a 9	3	Miriam Williams a Beca Elfyn
'Deuawd	Bl 10 a dan 19 oed	3	Erin Roderick yn rhan o'r ddeuawd
Unawd Offer Taro	Bl 10 a dan 19oed	1	Tomos Morgans
Grŵp Cerdd Dant	Bl 10 a dan 19	1	Siwan Jones, Gwenllian Jones, Erin Roderick yn aelodau o'r grŵp
Côr Cerdd Dant	Bl 13 ac Iau	2	Siwan Jones, Gwenllian Jones, Erin Roderick, Marged Jones yn aelodau o'r côr
Côr S A	Bl 13 ac Iau a dan 19	2	Siwan Jones, Gwenllian Jones, Erin Roderick yn aelodau o'r côr

Ysgol Maes y Gwendraeth

Parti Bechgyn	Bl 7,8,9	1	Osian Hayes yn aelod o'r parti
Dawns Werin	Bl 7,8,9	2	Osian Hayes yn aelod o'r grŵp
Côr S A	Bl 7,8,9	2	Osian Hayes yn aelod o'r côr

Aelwyd Hafodwenog

Dawns Werin	Bl 9 a dan 25 (Aelwyd/Uwch Adran)	2	Jac Tomos yn aelod o'r grŵp
Côr S A T B	14-25 oed (Aelwyd)	3	Jac Tomos a Tomos Morgans yn aelodau o'r côr

Aelwyd y Waun Ddyfal

Côr T T B	14-25 oed (Aelwyd)	1	Steffan Jones, Gareth Jones, Elis Roderick yn aelodau o'r côr

DYLETSWYDDAU

ROTA YMWELWYR

Gorffennaf / Awst

Emlyn Schiavone, Eurwen Jones ac Ann Thomas,
Carys Morgans a Miriam Wyrwoll

Medi / Hydref – Ein Gweinidog

GOFALWR / GWRESOGWR Y MIS

Gorffennaf		Medi	
Gofalwr	**Gwresogwr**	**Gofalwr**	**Gwresogwr**
Alison Parsons		Elinor W Reynolds	Adrian Evans

BLODAU

Gorffennaf	**7**	Meinir Jones	**Medi**	**1**	
	14			**8**	Eurwen Jones
	21	Luned Thomas		**15**	
	28			**22**	Jayne Jones
				29	

PARATOI'R BWRDD CYMUN

Gorffennaf	**7**	**Bore**	Alwen Owen a Fiona Elias
Medi	**1**	**Bore**	Eleri Thomas a Delyth Davies

DARLLENWYR

Gorffennaf	**7**	Heledd Mai Jones	**Medi**	**1**	Lleucu Edwards
	14	Sul y Cyfundeb		**8**	Y Plant
	21	Peter H Griffiths		**15**	Heledd Tomos
	28	June Thomas		**22**	Alwen Owen
				29	Catrin Mair Jones

CYHOEDDWYR

Gorffennaf	Tim Hayes	**Medi**	Dennis Jones

Y DDIWEDDAR NANO EVANS

Bu farw Nano yn dawel ar 12 Medi 2024 yng Nghartref Awel Tywi yn 94 oed.

Cofiwn amdani fel gwraig serchus ac annwyl.

Roedd Nano yn wraig amryddawn iawn, yn arbennig felly ym maes gwyddor tŷ. Bu'n darlithio yng Ngholeg Pibwrlwyd. Roedd ganddi ddawn arbennig i addurno cacennau ar gyfer dathliadau o bob math.

Fe gofir amdani'n arbennig am ei charedigrwydd mawr, a'r croeso arbennig a roddai hi a'i diweddar briod, Gwylfa, i bawb a fyddai'n galw ar yr aelwyd yn Llangynnwr.

Diolchwn am ei ffyddlondeb i gymdeithas yr eglwys yn Y Priordy a'i pharodrwydd bob amser i gynorthwyo gyda gweini a pharatoi bwyd ar achlysuron arbennig. Roedd yn bresenoldeb ffyddlon a thawel ar y Sul.

Daeth cynulleidfa barchus iawn ynghyd i Amlosgfa Parc Gwyn, Arberth prynhawn Iau 23 Medi ar gyfer oedfa i ddiolch am ei bywyd a'i gwaith. Arweiniwyd yr oedfa gan ei Gweinidog a thalwyd teryngedau iddi gan aelodau o'r teulu.

Estynnwn ein cydymdeimlad dwysaf â Maria, Andrew, Aron a'u teuluoedd.

Yr hyn a allodd hon, hi a'i gwnaeth

Ein Gweinidog

RHWYDWAITH

EIN **cofion cynnes at bawb sy’n anhwylus y dyddiau hyn, yn enwedig y rhai sy’n cael neu wedi cael triniaeth yn yr ysbyty a phawb sydd mewn cartrefi ac yn gaeth i’w haelwydydd ar hyn o bryd. Meddyliwn am Gloria Evans y mis hwn. Cofion cynnes atoch i gyd.**

Mae’n siŵr bod amryw ohonom wedi gwylio Ken Owens: Y Sheriff ar S4C, sef stori bersonol liwgar bachwr Cymru a'r Scarlets, dros y 18 mis diwethaf. Gwelwyd Tim Hayes ar ein sgriniau yn ystod ymweliad Ken â’i hen ysgol, sef Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Myrddin. Dymunwn yn dda hefyd i Ken gan obeithio y daw dros ei anhwylder yn fuan iawn.

Mae’r cyflwynydd Mari Grug sy’n wyneb cyfarwydd ar S4C ac yn llais cyson ar Radio Cymru wedi lansio podlediad newydd sy’n trafod canser – 1 mewn 2, y podleiad cyntaf o’i fath yn y Gymraeg. Yn cymryd rhan yn y podlediad mae’r Dr Llinos Roberts. Bwriad y podlediad yw rhannu profiadau o fyw gyda chanser ac mae’n annog pobl i ‘beidio ag ofni canser.’ Diolch i Mari am y podlediad a thestun llawenydd i ni i gyd yw’r newyddion da a glywsom yn ddiweddar am lwyddiant ei thriniaeth.

Bu Iwan Williams - er cof am ei fam-gu, Irene Williams, a fu’n aelod yn y Priordy - yn taclo Her Tri Chopa Cymru: Pen y Fan,Cadair Idris a’r Wyddfa i godi arian dros Gymorth Cristnogol. Cofiwn yn annwyl am Irene Williams a roddodd oes o wasanaeth i Gymorth Cristnogol

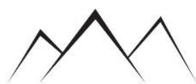

Roedd Carys Edwards yn un a fu’n sgwrsio gyda Ffion Davis ar Radio Cymru am y stôr o ddramâu comisiwn sydd gan Gyd-bwyllgor Addysg Cymru (CBAC) sydd wedi’u cyfieithu i’r Gymraeg o nifer o ieithoedd ar draws y byd, yn arbennig y rhai sydd newydd eu cyhoeddi. Mae trysorfa o ddeunyddiau yma sydd ar gael i bawb.

Llongyfarchiadau i Martin a Lowri Waterworth ar enedigaeth eu hwyres newydd. Ganed Alys Mai ar 28 Ebrill 2024 yn ferch i Lisa a Craig ac yn chwaer fach i Lilwen. Pob bendith arnynt

Bu Elinor Wyn Reynolds yn trin a thrafod papurau’r Sul ar Bore Sul ar Radio Cymru gydag Iwan Griffiths yn cyflwyno.

Llongyfarchiadau i Mared Owen ar gymhwyso fel meddyg, BM BCh, yng Ngholeg yr Iesu Rhydychen ac i Catrin Owen ar ennill gradd BMus ym Mhrifysgol Manceinion ac i Lucy Jones ar ennill gradd BA mewn Hanes ym Mhrifysgol Aberystwyth. Pob llwyddiant i'r dyfodol i'r tair ohonoch.

I GLOI, mae Gwynfor Davies, un o'n hymddiriedolwyr, wedi dathlu pen-blwydd arbennig yn ddiweddar - ffigwr crwn! Ein dymuniadau gorau iddo oddi wrth bob un ohonom yn y Priordy

Unrhyw newyddion ar gyfer rhifyn Medi i'n Gweinidog neu Alun Charles

CYDYMDEIMLAD

Estynnwn ein cydymdeimlad â Menna Elfyn a Wynford James ar golli chwaer Wynford, sef Ellen Rhiannon Scott, Llangadog (gynt o Fferm Tŷ Llwyd Felin-gwm), ar 21 Mai 2024. Cofiwn am yr holl gydnabod yn eu profedigaeth a'u hiraeth.

Mynegwn ein cydymdeimlad cywir â Harri Evans ar golli cyfnither iddo, sef Muriel Vaughan, Talacharn, ar 5 Mehefin 2024. Cofiwn am y teulu cyfan yn eu galar.

Estynnwn ein cydymdeimlad â Myfanwy Jones, Bryan a Sharon ar golli brawd Myfanwy, sef Edward Trefor Jones, Llansilin, ger Croesoswallt ar 7 Mehefin 2024, ynghyd â'r cysylltiadau teuluol eraill i gyd. Cofiwn yn annwyl iawn amdanoch yn eich hiraeth a'ch galar.

Mae'n meddyliau gyda Delyth a Nick Davies a'r plant Jac a Mali ar golli brawd Delyth yn ddisymwth, sef Emyr Thomas, Crymych ar 20 Mehefin 2024. Cofiwn am ei briod, Christine, ei fam a'r holl gysylltiadau yn eu profedigaeth a'u galar.

ER GWYBODAETH

PAPUR MISOL - NEWID TREFN DOSBARTHU

Mae'r hen drefn (cyn Covid) o ddosbarthu'r papur ar ddiwedd yr oedfa ar fore Sul cynta'r mis yn cael ei hadfer. Serch hynny, fe fydd cleifion yr eglwys yn parhau i dderbyn copi dwy'r post. Bydd copïau yn dal i gael eu rhoi yn Garej Tanerdy a Siop y Pentan. Caiff hefyd ei anfon drwy ebost a bydd yn ymddangos ar wefan yr eglwys.

Y SULIADUR

Gorffennaf	7	*Bore*	Ein Gweinidog	C
	14	*P'nawn*	Sul y Cyfundeb. Manylion y tu mewn	
	21	*Bore*	Ein Gweinidog	
	28	*Bore*	Ein Gweinidog	

Medi	1	*Bore*	Ein Gweinidog	C
	8	*Bore*	Cwrdd Plant gyda'n Gweinidog	
	15	*Bore*	Ein Gweinidog	
	22	*Bore*	Ein Gweinidog	
	29	*Bore* *P'nawn*	Oedfa ar gyfer yr Ofalaeth gyda'n Gweinidog Cinio Dydd Sul yr Ofalaeth. Gwybodaeth y tu mewn	

CALENDR Y PLANT A'R BOBL IFAINC

✓ Ysgol Sul   PIP - Pobl Ifainc y Priordy - Dim Ysgol Sul   CP – Cwrdd Plant
OD – Oedfa Deulu   SC – Sul y Cyfundeb

Gorffennaf				Medi				
7	14	21	28	1	8	15	22	29
✓	SC	-	-	-	OD	✓	✓	✓

Rhyddheir oedfa ddigidol bob Sul

BORE COFFI McMILLAN
Yn rhan o Fore Coffi Mwya'r Byd

Dydd Gwener 27 Medi 2024
Clwb y Cwins, Abergwili
9.30 tan 12.00
Mynediad am ddim

Stondinau Cynnyrch Cartref a Raffl

Am ragor o wybodaeth, neu i gynnig eich help ac unrhyw gyfraniad at y raffl neu'r stondin cacennau cysylltwch ag Alison Parsons, os gwelwch yn dda